

שם המרצה: ד"ר וילצ'ינסקי נועה

שם הקורס: מבוא לפסיכולוגיה שיקומית

קוד קורס: 60-880-01

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשס"ח סמסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ס.

א. מטרת הקורס:

להפגיש את הסטודנט/ית עם מכלול האספקטים של המושג "שיקום". בקורס יידונו עקרונות הפילוסופיה השיקומית ומטרות הטיפול הפסיכולוגי עם נושאים הלקוחים מתחיקה, כלכלה ומערכות ארגוניות. בנוסף, יתואר מבנה השקום בישראל ויודגמו השירותים והמוסדות השונים העוסקים בנושא. דגש מיוחד יושם על הערכים והאתיקה המנחים את הפסיכולוג/ית השיקומי/ית במערכות השונות ובטיפול באוכלוסיות שיקומיות שונות. הקורס יכלול, במידת האפשר, סיורים במוסדות שיקום והסברים מפי הפסיכולוגים/יות השיקומיים/יות במקום.

ב. תיאור הקורס:

נושאי הקורס

1. היסטוריה ופילוסופיה שיקומית
2. מודלים ופרדיגמות בפסיכולוגיה שיקומית
3. ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום
4. עמדות כלפי אנשים עם נכויות: ההיבט התרבותי והמגדרי בשיקום
5. ערכים מנחים בשיקום
6. להיות פסיכולוג/ית שיקומי/ת

ג. דרישות קדם: אין.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

המשתתפים/ות בקורס יתבקשו לקרוא ספרות תיאורטית ומחקרית בתחומי השיקום השונים. בנוסף להרצאות יתנהלו דיונים קבוצתיים בנושאי חומר הקריאה. כל אחד מהמשתתפים/ות יהיה אחראי לניהול אחד מדיונים אלו בקבוצות של שניים.

ה. מרכיבי הציון הסופי :

70% בחינה בסוף הקורס,
30% רפרט והתרשמות מהסטודנט/ית (שליטה בחומר הנלמד ובחומר הקריאה, התכונות לשיעורים, השתתפות פעילה בדיונים).

1. רשימת קריאה:

אוריינטציה לפסיכולוגיה שיקומית

1. Davis, L. J. (Ed.) (2010). The Disability Studies Reader. (Chap. 2: A brief history of discrimination and disabled people)

היסטוריה ופילוסופיה שיקומית

2. Kennedy, P. (Ed.) (2012). The Oxford Handbook of Rehabilitation Psychology (Chapter. 1: Rehabilitation Psychology: Introduction, Review, and Background). Oxford: Oxford University Press

3. Kennedy, P. (Ed.) (2012). The Oxford Handbook of Rehabilitation Psychology (Chapter. 2: A field in Flux- Middle East). Oxford: Oxford University Press

מודלים ופרדיגמות בפסיכולוגיה שיקומית

1. Kennedy, P. (Ed.) (2012). The Oxford Handbook of Rehabilitation Psychology (Chapter. 3: Psychological models in rehabilitation psychology). Oxford: Oxford University Press

2. Peterson, D. B. (2005). International Classification of Functioning, Disability and health: An Introduction for Rehabilitation Psychologists. Rehabilitation Psychology, 50(2), 105

3. ICF: Towards a Common Language for Functioning, Disability and Health
www.who.int/classifications/icf/training/icfbeginnersguide.pdf

ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום

אנשים עם מוגבלות בישראל: עובדות ומספרים (2014). ג'וינט ישראל . פלוריאן, ו. ודנגור, נ. (1999). סוגיות נבחרות במערכת השיקום בישראל. חברה ורווחה, י"ט, 193-214. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – מדריך לחוק. בזכות – המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, ירושלים. <http://www.bizchut.org.il/heb/upload/law/lawgeneral.html> ארטן-ברגמן, ט. (2015). השתתפות חברתית ופוליטית של אנשים עם וללא מוגבלות בישראל- ערכים מול מציאות החיים. אצל מ. חובב, א. דובדבני וק. פלדמן) עורכים. מהדרה להכלה: החיים בקהילה של אנשים עם מוגבלויות בישראל (עמ' 155-180). ירושלים: כרמל.

5. Vilchinsky, N., & Findler, L. (2004). Attitudes toward Israel's Equal Rights for People with Disabilities Law: A Multi-perspective Approach. Rehabilitation Psychology, 49, 309-316

עמדות כלפי אנשים עם נכויות: ההיבט התרבותי והמגדרי בשיקום

קמה, ע. (2015). דימויים פוצעים: ייצוגי אנשים עם לקויות בתקשורת. אצל מ. חובב, א. דובדבני וק. פלדמן) עורכים. מהדרה להכלה: החיים בקהילה של אנשים עם מוגבלויות בישראל (עמ' 181-213). ירושלים: כרמל.

דקל, ר., סולומון, ד. מ., שטורם, מ., והלפרין, מ. (2014). היבטים בהתמודדותן של נשים עם מוגבלויות גופניות: סקירת ספרות. חברה ורווחה, ל"ד (3), 305-334.

- Kennedy, P. (Ed.) (2012). The Oxford Handbook of Rehabilitation Psychology .3
(Chapter. 30: Aspects of culture influencing rehabilitation and persons with
.disabilities). Oxford: Oxford University Press
- Bogart, K. R., Lund, E. M., & Rottenstein, A. (2017). Disability Pride Protects .4
Self-Esteem Through the Rejection-Identification Model. Rehabilitation
Psychology. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/rep0000166>

ערכים מנחים בשיקום

- Kerr, N., & Meyerson, L. (1987). Independence as a goal and a value of people with
.physical disabilities: Some caveats. Rehabilitation Psychology, 32, 173-180
- Wang, K., & Dovidio, J. F. (2011). Disability and Autonomy: Priming Alternative
.Identities. Rehabilitation Psychology, 56, 123-127
- Vilchinsky, N., & *Sturm, M. (2016). Respect and dignity of patients in the medical
.settings. [In Hebrew]. Society and Welfare

להיות פסיכולוג/ית שיקומי/ת

- Stiers, W. (2016). Teaching the foundational principles of rehabilitation psychology.
.Rehabilitation psychology, 61(1), 54
- Blair, K. L., & Gorman, P. W. (2003). Survival tips for the neuropsychologist in the
.inpatient rehabilitation setting. Rehabilitation Psychology, 48, 310-313
- Thomas, K.R. & Chan, F. (2000). On becoming a rehabilitation psychologist: Many
.roads lead to Rome. Rehabilitation Psychology, 46, 65-73

וילצ'ינסקי, נ. (2003). "יסורי השיקומיסט הצעיר". פסיכואקטואליה.

ז.שם הקורס באנגלית: Introduction to Rehabilitation Psychology